

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Проект „Мемофиш. Памет и бъдеще. Истории за дунавската цивилизация“, eMS
ROBG-420

ТЕРЕННО
АУДИОВИЗУАЛНО ПРОУЧВАНЕ
НА ТРАНСГРАНИЧНИ РИБАРСКИ ОБЩНОСТИ

ИНТЕРВЮ
Виорел Кристя, Кълъраш

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

Interreg

Европейски съюз

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Откога сте рибар?

Не знам, винаги, не си спомням, когато бях много малък и отивах с баща ми на риболов.

По наследство ли става човек рибар?

Разбира се, и аз предавам на сина си страстта към риболова. Това е страст, не е сделка. Баща ми беше много добър рибар. Беше получил от приятели прякора „пескаруш“ /рибарче/. Сега баща ми го няма и този прякор остана за мен.

Пазите ли от баща си пръчки, куки, мрежа?

Голяма част. Запазих от баща си, след като почина, пособията за спортен риболов, това е много елегантен начин за риболов. Запазих ги от него във витрината. Аз имам рибарски магазин в Кълъраш. Последните ги подарих, защото при нас се прави така - когато някой умре, подаряваш от неговите неща на други рибари, или на други увлечени от риболова, за да не останат неизползвани, но старите, които помня от детството, сега държа при себе си във витрина на магазина.

Сетка някоя, мрежа?

Мрежите не съм запазил. Те не са обект на спомен. Знаете ли защо? Защото, обикновено се износват, закачат се и се късат. Мрежите, които съм използвал, понеже аз риболувах и за пари, дадох в изложбата на музея на Кълъраш, в който са изложени и животни. Не си ги поисках обратно, останаха в наследство на музея.

Това, което се вижда в музея, ползва ли се сега на Дунава?

Много малка част. Тези, ако сте ги видели в музея, с дървените обръчи, още се използват, тоест има пособия. Останалите мрежи, които са се използвали преди 50 години, сега са заменени с мрежи от найлон, които са по-евтини и рибата ги вижда по-трудно. Сега в Дунава, в океаните, както и навсякъде, рибата намаля много в количествено отношение, загубиха се много видове.

Имате ли лодка?

Имам повече. Сега имам една от фибростъкло, нямам повече дървени лодки, които бяха например като тази, която я филмирате да риболува -

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

традиционната дървена лодка, с която се ходи винаги за риба, която е онази там.

Кой е правил такива лодки?

Такива лодки? Навремето, в сегашното село Тутракан, този модел на лодка, с която ходя за риба, която имаше стандартна дължина, или приета дължина от 6 метра заради един много добър мотив - амплитудата на вълните при вълнението на Дунава е по-малка от 6 метра. Така лодката не се потапя, когато попадне в ямата измежду вълните. Ако е от 5 метра, започва да се пълни с вода. Една лодка от 6 метра се държи много по-добре между вълните, отколкото тази от 5 метра. Значи, това е изчислена дължина, обмисляна с течение на времето, от много години. И, казвах ви, дървените лодки, откакто бях дете, се наричаха по този начин - „тутракански лодки“. По онова време Тутракан беше част от Румъния, преди войната, и там беше един център. Добре, правеха и по други места, и в Кълъраш имаше, но там беше, да речем, централният пункт по Дунава за нашия регион, където правеха дървени лодки. Сега вече не се правят, остана само традицията, защото са заменени от лодките от фибра, които са много по-лесни за поддръжане. Онези, всяка година, говорех ви за дървената лодка, много е трудна за поддръжка. Тоест, предполага, когато се повреди дъска, когато изгние, трябва да се свали и да се смени. Всяка година трябва да се ангажираш един период да бланкосваш, плюс това, влиза вода, не се затварят перфектно дървените лодки, както тези от фибра. Лодките от фибра са с по-разумна цена, по-модерни са и са по-лесни за поддръжка.

Можете ли да калафатите тази лодка?

Да боядисвате, да мажете с онзи катран, който предпазва лодката от загиване, който ѝ придава устойчивост за по-дълго време.

Колко побира една лодка? Колко риба, колко хора?

В обикновена лодка обичайно се събират шест човека - това е нейният капацитет за транспорт, но на риболов ходят двама - един е на веслата и един на мрежата. Има и рибари, които са по-умели и ходят сами. Има предимства да риболуваш сам, но хващаш по-трудно рибата. Като са двойка, си помагат взаимно, но недостатъкът е, че трябва да разделяш.

Сам ли се ходи за риба?

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

На спортен риболов си ходи сам, но зависи от човека. На мен ми харесва да ходя сам за риба. Имам своите табии с въдиците - как ги хвърлям, как ги подготвям, но в последно време не мога да ходя сам, тъй като имам един хлапак на десет години, който трябва да идва с мен. Не ме оставя и ми е драго да го взема. Имам и син на седем години, който също иска да идва с мен. Сега ходя за риба с децата, дори да хващам по-малко риба, риболовът е много по-хубав.

Какво прави единият рибар, какво прави другият?

Почти всички ловят риба. Аз, когато ходя, имам и гости, понеже се занимавам с групи от туристически риболов, за представяне. Ако взема някого в лодката, всички ловим риба - всеки със своите въдици и всички участваме в ловенето на риба. Обикновено аз, тъй като съм от района, разбирам повече и помагам на другите със стръвта, с решението за избор на място за риболова, но принципно сме еднакви. Но в лодка, в която се лови с мрежа, са разпределени. Единият, който е по-силен, гребе, защото не можеш да ползваш мотор по време на риболова, трябва да държиш през цялото време мрежата опъната. Понеже по Дунава водата е течаща и тече с 3-5 км в час, се опъва мрежата или на дъно, или на повърхността, което се регулира от поплавци. Този, който е на веслата държи мрежата да не се събере, защото няма да успее да хване добра част от Дунава и да хване риба, поддържа активна повърхността, а другият хвърля мрежата, прибира я, а когато тя е в лодката, двамата се залавят да вадят рибата.

Къде ловите най-често, на кои места?

Най-често ловим риба тук, в района на Кълъраш.

Имат ли местата имена?

Естествено, да. Има специални наименования. Има официални имена, това например е пункта Кичу, там е Ферибот, има един защитен остров, много добър за риболов, с невероятни места. Точно там направихме трасе за спортен риболов, имаше един проект на Окръжния съвет на Кълъраш и определихме всички места за риболов, където препоръчваме да се ходи. Има и места, назовани от нас, макар да имат официални имена. Например, по-нататък от мястото, където ловя риба, до камъка, имаше преди гранична заграда, сега няма. Има гранична полиция, но остана „старата заграда“. Има остров, някъде, когато бях дете, имаше един старец, който имаше колиба и стоеше все там - бай Ефтимие. Той умря преди 30 години, но мястото остана като мястото „При Ефтимие“, и още много от такъв род места, назовани от нас.

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

Interreg

Европейски съюз

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Например, на тази страна има един канал, който влиза вътре. Когато бях дете, беше добър за риболов, но сега водите са много ниски и не е добър за риболов. Казвах му „Канала на пастърмарина“, защото там имаше един овчар, който правеше най-хубавата пастърма в района и му казваха „пастърмарина“. Мъртъв е от 50 години, тоест и аз като дете не съм го заварил, беше умрял преди това, но остана името. По-надолу, където виждате там, където свършва плажа, има един канал, който се нарича Жялу, пак от един тип, който живееше там. По-надолу има остров, нарича се Аврора, за която казват, че дъщерята на един свещеник /това са приказки/ се е удавила на острова, а попът стоял там всяка сутрин и остана „Острова на Аврора“. Така го наричаме. За съжаление, островът беше рядко красив, но каналът, който го разделяше от хълмовете, се напълни с пръст и вече не е проходим, сега е почти пресъхнал. Когато се вдигне водата през пролетта, можеш да влезеш по него с лодката. Моите деца се бяха научили да ходят там. Заедно колекционирахме пеперуди.

Има ли места, където е забранен риболовът?

Места по Дунава- не, но риболовът не е хаотичен. Извършва се на базата на разрешение, в определени периоди на годината, тоест не в периода, когато рибите си хвърлят хайвера. Съществуват закони: спортният риболов се извършва само от изгрев до залез, има правила. Всяка риба, има видове, които могат да се ловят, има, които не може, например есетровите, ако ги уловиш, трябва да ги пуснеш, без да ги раниш. Например ние, които имаме претенции да сме добри рибари, не вземаме рибата. Аз, например, имам филми, хлапето хваща шаран, целува го и го пуска във водата. Не ни интересува вече да ядем риба. Предпочитаме да имаме удоволствието да ловим, след което ги освобождаваме във водата.

Казахте за обичаите на рибарите за по-добър улов. Може ли да се познае по нещо, че човек ще има по-добър улов?

Знаци, имате предвид преди риболова? Добре, ние рибарите знаем, кога имаме повече шансове. Например, когато водата спадне, по-големи шансове има за сом и по-малки - за шаран. Има много видове знаци. Примерно, през пролетта, когато искаш да отидеш за сом, ако листата на тополата са по-малки от монетата от 5 леи, която беше преди, няма смисъл да ходиш. Има директна връзка, защото сомът започва да се храни, когато температурата на водата достигне 10 градуса, когато започне да се стопля, защото няма да може да смела храната, тъй като сомът има студена кръв. И, ако листото на тополата не е пораснало достатъчно, е било студено, значи е ясно, че сомът го няма. Съществува директна връзка. Сега, други знаци няма, когато става дума за

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

Interreg

Европейски съюз

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

късмет. Но късметът е определен. Да знаеш в кой момент, в кой период да мяташ за риба, колко добър рибар си, за да имаш улов. Дори и от мрежата може да се изпусне, ако не е добре закачена добре, ако не знаеш как да я хванеш. На въдица, ако не е добре забодена, може да се изтърве. Има знаци, има.

Чували ли сте да разказват за сънища, които ги правят сигурни, че ще хванат риба?

Да, чуват се всякакъв вид приказки, но не са проверени. Сега, какво да кажа, преди да отидеш на риболов, през цялото време имаш сън, че улавяш нещо. И като хванеш, ти се сбъдва сънят. А когато не хванеш, пак имаш мечта, или желание. Няма директна връзка, но който влага страст, например, ако има по-дълъг период от една две седмици, в който не риболувам, изпадам в състояние на еуфория да отида, имам нужда да отида на риболов. Това е една зависимост.

Какви различни мрежи познавате и за какво се ползват?

О, има много видове мрежи, за които се сещам. Има мрежи за пасивен риболов, от вида капани, за които Ви говорих, онези с обръчите от дърво. Това е тръба, която се затваря от едната страна, а на входа на тръбата има още една мрежа по-дълга. Рибата идва, бутва с муцуната си мрежата, следва я и после влиза в капан, от който не може да излезе. След което, рибарят идва веднъж на ден, или на два дни, вади рибата и поставя обратно мрежата. Това са пасивните мрежи. Също в районите със стоящи води се ползват активни мрежи, които сега ползват нашите колеги. Те се разпъват, оставят се, а рибите, които плуват там се закачат в мрежата и ги намираш в нея. Но има и мрежи за активен риболов, като тази - пускаш я във водата, протичаш с нея няколкостотин метра, километър, в зависимост от дълбочината на водата, от течението на водата, от естеството на дъното, тъй като, ако в района има голям пън, на който да се закачи мрежата, я вадиш много по-рано. Те се наричат сетки. При сетките има много видове, защото за малките риби, които е разрешено да се ловят на приемливи размери, понеже един шаран не можеш да го ловиш, ако е по-малък от килограм, но при облеза, който в зряла възраст е колкото длан и тъничък, има специални мрежи за тази риба. Тоест, не хващаш с една мрежа всички риби. Има специални мрежи. През цялото време мрежите са били правени от конец през последните хиляда години. Сега при нас, да кажем, поне след демокрацията, както и в България, започнаха да се появяват мрежи от найлон, които имаш право да използваш при определени условия, за определени видове и разбира се, в периода, когато риболовът е разрешен.

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

Interreg

Европейски съюз

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Сега човек може да си купи мрежа, а в миналото, кой е изработвал мрежите?

Сега можеш да ги купиш. Нашите ги купуват от България, че българите ги носят по-евтини, някъде от Китай, сега се купуват. Преди ги плетяха рибарите. Представете си, когато водата в Дунав замръзне имаме добри шансове, сега вече не замръзва, освен по края много рядко, но преди през зимата не се риболуваше по правило и човек си стоеше вкъщи до печката и плетеше. И аз съм плел. Между другото, работех на един кораб. Имах колега, който беше много способен. Без да имам нужда, хареса ми и се научих да плета. И сега имам мрежи, изплетени от мен. Имам ги в магазина като изложба. Купуваш си конец и цяла зима плетеш. Интересно е, също както правеха жените. Както плетяха пуловери и чорапи - същото е, правеха по една мрежа. И я правеха дълга, приетият стандарт е 35 метра, значи мрежа от 35 метра дължина на 2 метра ширина - давате си сметка колко отнема... И с определено око - работиш цяла зима. Нямахме какво друго да прави.

Къде се учи да плете мрежа, вкъщи, или на училище?

Никъде. Няма училище за плетене. Сега вече дори ги няма толкова много тези, които плетях, изчезнаха, защото нямат работа. И аз съм изплел нещичко. Добре плетях, правех мрежи от рода на кофа, в която слагах рибата. Държах я във водата, да стои прясна. Дълги риболовни мрежи не се плетат откакто бях дете. Загубиха се. Може да има още няколко. Ако искам да ви покажа сега, не знам. Ако се замисля, ще си припомня и ще ги възстановя, но нямам сръчността, за да мога както преди 30 години.

Кой изработва такива уреди като винтер, серкме?

Имаш ли мрежа с олово, която се хвърля на ръка? Нарича се простовол или серкме. Вече никой не ги прави, защото от известно време са забранени. Онази с кръгове все още се намира, все още се използва. Правят ги рибарите от Делтата. Правят инструменти, които се използват в Делтата. Тук по-малко. Които ги купуват, са от Делтата. Възможно е да има някои, които ги правят, но аз мисля, че няма. Не е възможно да има и аз да не ги знам.

Каква риба се хваща рядко днес?

Всякакви риби рядко се ловят тук. Т.е. преди 30 години като съотношение на време, преди 30 години имаше риби, които редовно се хващаха, а сега вече ги няма. Например, тази година хванах една единствена риба сабица, съвсем

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

малка, от която когато бях дете на възрастта на моя 10-годишен син, ловях по една торба всеки ден. Беше нормално, беше често срещано. Имаше един вид риба, казвахме ѝ въдувица или вдовица, ставаше не по-голяма от 2 кг., много приличаше на шаран, много вкусна, някъде по Пастърмаджиу, за което ви говорех, там по канала от пролетта, докато приключеше риболовът, имаше дни, в които хващах на въдица и напълвах цял сектор на лодката от около 15-20 кг. Тази година не хванах нито една. И мисля, че нито миналата година. Значи, те изчезнаха. Да не говорим за есетрата, че есетрата е много добре известна. Преди време направихме няколко проучвания за видовете, които са изцяло в река Дунав и знам, че има два вида есетрови, които са изчезнали, не са били докладвани през последните 20 години в река Дунав, от които шипу, есетрова моруна, които са под силна защита, тези, които произвеждат хайвера, почти са изчезнали, не са съвсем изчезнали, но има много малко. И другите не са напълно изчезнали. По същия начин в река Дунав имаше добра риба от семейство шаран, каракуда се наричаше, не по-голяма от дланта, беше много вкусна, но вече не се намира в Дунава изобщо. Имам две в колекцията, които съм ловил в Делтата. Имам колекция от риби и имам две, но не съм ловил напоследък. Също така има един вид риба, който започна да се възстановява в Делтата - лин. Жълта риба, също така до 2 кг, много добра за ядене. При нас в зоната изчезна напълно, в Делтата започна да се възстановява. Това означава, че преди 20 години тя беше изчезнала. Бях на риболов за щука в Делта преди месец и ядох лин. Уловена от рибари, не съм я хванал аз.

Къде е рибата, защо изчезва?

На първо място е замърсяването. На второ място е браконьерството, или на първо място браконьерството и след това замърсяването, или и двете се бият за първото място. От известно време, през последните 20 години, в Дунава се лови риба нелегално, разбира се, с апарати на електрически ток. Батерията от колата и апарат, който струва 100 или 200 евро, не е много голяма сума. Два кабела във водата дават електрически импулс убиват цялата риба и я слагат в лодката. Проблемът е, че рибата, която я хващат, е малка част от убитата риба. И изглежда, че са направени някои изследвания, че рибите, които не се хващат и не се убиват, се стерилизират. Така че те никога няма да се размножават повече. Това е голям, голям проблем. Разбира се, много важно, помислете, че тази област, която виждаме от другата страна, е била заливната равнина на река Дунав. Всяка пролет и всяка есен Дунавът влиза там, рибата влиза и си снася хайвера. Малките рибки от хайвера се е увеличават до малък размер и есента, или идващата пролет се връщат в Дунава. Така че това беше един перфектен естествен репродуктивен цикъл. Сега, поради язовирите за електрически ток от Железни врати след река

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Дунав, няма силни наводнения през пролетта. Цялата област, за която ви казвам, е предназначена за селскостопански култури. Тази дига, по която дойдохте от Кълъраш, пътят е направен на дига, която никога не позволява на водата да влезе навътре. Така че цялата размножителна площ е отрязана. Така че при рибите, ако не им даваш храна, а и замърсяването, най-вече помислете по време на комунизма всички замърсяваха. Сега Дунавът е много по-чист от преди, много по-чист. Вземате им кислорода, защото замърсяването отнема кислород, тежки метали, знаете, че всички риби, някои видове са пълни с тежки метали, навсякъде по телевизията и във всички проучвания се казва интензивен риболов. Но също така е на мода риболовът с въдица. Когато отидеш на спортен риболов я хващаш, правиш снимка и я пускаш. Тоест ѝ се радваш. Аз отивам на риболов на Делтата за щука, хванах само една щука, направих снимка и я пуснах. Защото няма да може моят син да отиде, ако аз взема тази, която беше пълна с хайвер. Обикновено, една щука с тези размери има от 300000 до 800000 зърна хайвер. Така че, разбирате. Хайверът от щука е страхотен за ядене, добре, щях да изям един килограм хайвер от щука, което щеше да ми хареса, това ще означава да пожертвам стотици хиляди зародиши. Всъщност не всички от тях достигат зрялост, но ако това е един процент, от 800 000 означава няколкостотин хиляди риби, които достигат зрялост. За мен това изглежда абсурдно. Водата е като лодка - днес вземаш една, утре една и не оставяш, и в един момент се свършва.

Тук дигата разделя някогашните заливни земи, блатата. Има ли блата, които сега съществуват? Блата, в които рибата...

Вече не съществува. Има и райони в Делта, където има заливни низини, където рибите си хвърлят хайвера. Те продължават да си хвърлят хайвера в Дунава, но, как да кажа - едно е да си хвърлят хайвера в тази лодка и друго - по цялото поле. В смисъл, че е ограничено, много ограничено.

Има ли сезони, в които се лови една риба? Кога се лови сом, кога - щука?

Да, всичко е сезонно. Всеки вид риба има своя сезон, когато се лови повече от останалото време. Част от това, което питате и потвърждавам, съществуват определени сезони, когато определен вид е в по-големи количества от нормалното. Всяка година, например тази година, имаше повече сом, отколкото обикновено. Миналата година имаше повече шарани. И така, има цикличност на изобилието на риба от определен вид. Ясно е, че големият шаран се лови в края на есента. Това е, когато водата започне да има 5-6 градуса. Това е периодът, когато се лови най-много шаран. Преди водата да замръзне, за спортния риболов е най-хубавият сезон за лов на щука. Но също

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

така, поради факта, че тревата, която обикновено наводнява местата, където се намира щуката, остава на дъното на водата и можете да ловите по-лесно. Щуката яде и тогава можеш да ловиш добре. През пролетта, през април, когато сомът излиза от хибернация, това е състояние близко до хибернация, има много активен период и трябва да се храни, тогава е моментът, в който се хваща добре. В момента на изобилие, когато се хваща най-добре, се забранява риболовът и след това не можете да ловите. Беше време, когато бях на риболов и в забранения период, спортно, разбира се, хващам и после я пускам. Сега изглежда, че съвременните препоръки са, да се спре риболовът изобщо. Дори ако я пуснете, я стресирате, не е толкова добре за нея да направи своя собствен естествен цикъл, след като я измъкнеш и убодеш, и я пуснеш във водата.

През деня, или през нощта се лови? Коя риба, кога се лови?

По принцип, през деня се лови риба, поне спортно. Сега в определено време с мрежа е по-добре през нощта. Това означава, че рибата се събира към повърхността на водата и се хваща по-лесно.

Зимата как се лови, виждали ли сте Дунава замръзнал?

Виждал съм замръзналата река Дунав много пъти. Виждал съм Дунава, когато имаше слоеве един върху друг, имам една много ефективна снимка. Добре, Дунавът е винаги грандиозен. Обикновено, когато Дунавът замръзва, не се лови риба. Така че не можете да ловите риба по река Дунав. Когато замръзне едно езеро, има възможности за риболов, преди ловяха повече, когато хората бяха принудени от глад да ловят риба. Сега не се лови толкова риба, освен като увлечение, но не толкова интензивно, както преди. Но има и технология - правене на няколко дупки, поставяне на няколко плувки на дъното, една дупка по-нататък и се издърпва мрежата отдолу. Освен това се лови риба и на дупка в леда - също спортно. Дупката се прави в леда. Ледът трябва да има определена дебелина, която да издържи тежестта на един човек, и там ловиш хищни риби също спортно - от спортна гледна точка, за да не уловиш прекалено големи количества с икономическа цел. Но това е удоволствието от риболова.

Коя риба е за печене, коя - за пържене?

За печене, имате предвид на скара? Това значи в олио и на скара. Изобщо, каквото става за едното, става и за другото. Разликата е, когато правим рибена супа или рибарска рибена чорба. Има определени риби или определени части от тялото, които използваме в супата, а други са за скара. Например, ако

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

имате голяма риба, сом или шаран, главата, опашка на сом, черен дроб, стомахът - това е класа, трябва да знаете как да го пригответе. Всичко е много добро за чорбата. Частите, ребрата, мускулите на гърба - стават по-добре пържени, или на скара

Какво друго слагате в рибената чорба?

Не мога да ви кажа. Някой ще ме убие, ако ви кажа. Шегувам се. На първо място, тайната на рибената чорба, която се прави на река Дунав, е количеството риба. Всеки знае, че тайната е водата от река Дунав. Е, сега, ако говорех преди няколко десетилетия, водата в река Дунав, когато беше чиста, можеше да бъде или е част от тайната. Дори ако водата на Дунав се пие, никой няма да умре, ако пие вода, но не е най-препоръчително да се консумира. Казвах, че преди всичко е количеството риба, защото ако от една рибка от половин килограм, да кажем, искате да направите 20 литра чорба, ще излезе една чорба. Вместо това един рибар слага над два или три, четири, пет вида малки рибки, колкото има, сварява ги, докато се раздробят, прецежда ги и остава оня много добър бульон, след това слага зеленчуци според рецептата, добавя картофи, или не, някои ги нарязват, други ги слагат цели, трябва много зеленчуци и риба - глава на шаран или сом. Много, тоест да бъде много, това дава консистенцията и качеството на чорбата - това представлява основната тайна. Количеството риба и повече видове.

Как празнуват рибарите? Ако имат добър улов, дали се събират да пийнат по нещо?

Сега, виждате че традициите, които знаем, които бяха преди 50 години, вече не са същите и сега все още съществуват, но са намалели съвсем. Имаха едно местенце, една къщичка на брега, където, след като са ловили риба цял ден, вечер се срещаха. И нормално, се сблизяваха, всеки разказваше приключенията от деня, разбира се, пиеха по една ракия. Сега, до известна степен, или в по-голямата си част, рибарят, когато приключи риболова, излиза на брега, връзва лодката, плаща паркинга, качва се в колата, заминава, продава рибата или я прави в къщи със семейството, или не. Традициите са се променили доста. Това означава, че има много малко места около река Дунав, където рибарите могат да останат през нощта. Тоест, много е удобно да се приберат вкъщи. Преди време, или например преди да се появят машините, преди 30-40 години, сега има машини навсякъде. Преди беше и по-трудно, и по-скъпо. Беше по-сложно. И тогава човек не идваше от 30 километра всяка нощ у дома си. Предпочиташе да остане там, икономисваше бензин, рибата държеше в мрежа във водата, където тя живееше, и на 2-3 дни се прибираше в къщи да продаде, или да се запаси с храна. Сега е много по-

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

Interreg

Европейски съюз

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

лесно да стигнете дотам. Но все още има хора, които остават, хубаво е да запалите огъня, да направите фантастичната чорба. Надявам се да опитате някога това.

Имат ли рибарите специален празник?

Специалният ден на рибарите? Това не е ден, като ден на майката. Но има всякакви видове рибарски празници... Аз от известно време не ловя риба. Ловя само за спорт. Вече не ловя с мрежа. Вместо това се занимавам с риболовен туризъм. И знаете ли, тези, които идват, са всички видове професии, говорим за румънци, да не говорим за чужденците. Идват, прекарват една нощ на брега с нас, ловим риба, дори да хванем или не, особено децата са очаровани от това. Това е нощ до огъня и вие ядете рибната супа, слагате две дървета в огъня - фантастично е! Тоест, как да ви кажа - струва същото като яденето в добър ресторант в Букурещ. Но се смята, че е сто пъти по-хубаво. Особено, след като ресторантът е нещо обичайно, на разположение по всяко време. И така, да отидете на пуст остров, където няма никой и да почувствате, че никой не е стъпвал там през последните хиляда години и да знаете, че на половин час път с лодка, може би по-малко, има зони, където, когато слизате по брега, имате чувството, че никой не е бил там през последните сто години. Искам да кажа, че ви дава чувството за девствена природа. Това е пълна чистота. И спокойствието е фантастично. Например, когато отивам при водата, никога не вземам радиото си, не вземам музика. Аз нямам аудио системи на лодката. Като стоиш, слушаш птиците. Не си представяте колко е красиво. През пролетта, да речем през април, има някои птици - наричат се коприварчета, които пеят фантастично. Това е времето, когато птиците започват да се чифтосват, да си правят гнезда, и пеят толкова хубаво, когато ловиш риба в периода, когато скумрията се качва по Дунава. Скумрията е морска риба, която се изкачва по река Дунав колкото е възможно повече, хвърля хайвера си и след това се връща. Това е и периодът, в който се лови. Сутринта, когато слагате мрежата и тишината протича, това е фантастично нещо! Имате впечатлението за хиляда и една нощи. Това е просто фантастично! Повярвайте ми, че съм направил това сто пъти и сега, като разказвам, косата ми се изправя. Но се надявам, да мога да покажа тези неща на децата си. Малко по малко започнах да им ги показвам.

Има ли млади хора, които искат да станат рибари?

Като професия - не. Тенденцията, какво да кажа, и властите, и количеството на рибата, и всичко, така че вече нищо не ме мотивира за тази работа. Правната тенденция е да се премахне риболовът с мрежи. Правилно е. От известно време започнах това, което направих с вас, и имах няколко клиенти

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

от Букурещ, които идват да стоят в лодката с рибаря, да ловят риба с мрежа, да видят как се лови риба. Улавят една, която им се струва колкото сто други риби. Но фактът, че я вижда, че е част от една стара традиция, може да кажем от хиляда години, в края на краищата, поне от сто години, това ви дава едно друго усещане. И това изглежда е по-добър туризъм, или, моля, рибарят ще спечели повече, ако се заеме с този туризъм, отколкото ако продава риба, тъй като риба вече няма. Разбирате ме - в смисъл, че сравнението е с много кратък период, откакто бях дете, а аз съм на 50 години. Да речем, че преди 40 години, когато бях на възрастта на моя син, можехте да живеете от риба. Искам да кажа, че успях да си изкарам джобните пари, когато бях на 15 години. С риболов с въдица. Сега...

Виорел, благодаря!

За мен беше голямо удоволствие! Винаги, с голямо удоволствие!

Тук ли сте роден?

Да. Няма да емигрирам. Няма как. Казах ви възрастта си. Аз съм на 50 години. Синът ми е на 10 и ви казвах - за един човешки живот се промениха толкова много неща по Дунава, колкото не са се променили за 2000 години. За съжаление!

С голямо удоволствие!

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Българо-румънска
търговско-промишлена палата

Име на съставителя/редактора: БРТПП
Адрес: ул. „Войводова“ 12-14 Русе
Телефон: 082507606
Електронна поща: info@brcci.eu

Проектът “Мемофиш” е съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие по Програма Интеррег V-A Румъния-България.

Стойност на финансирането от ЕФРР: 423 921.71 евро

Проект „Мемофиш. Памет и бъдеще. Истории за дунавската цивилизация“,
eMS ROBG-420

Дата на публикацията: декември 2018 г.

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната
позиция на Европейския съюз

www.interregobg.eu

РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - РУСЕ

www.interregobg.eu